

MAGYAR LAPOK

Nemzeti Múzeum könyvtárának
Budapest VIII.

XI. évfolyam, 260 (3124) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12-27.

A ma diákja

A debreceni középiskolai diákok, akiknek köréből a diákkapitány mozgalom kiindult, új vállalkozásba kezdtek. Bérzsántási szövetséget alapítanak 16.000 pengő alaptőkével és ehhez a traktort már meg is vásárolták. A diákok a nadvonultak, hadiövezetek és hadiárvaik földjeit díjtalanul szántják fel. A vállalkozáshoz Juhász István, a Gamma Rt. vezérigazgatója 10.000 pengő kölcsönt folyósított.

Ez a ma diákja. Eseményekkel, nemes szándékokkal és célokkal telve a szíve, de eszményeivel és célkitűzéseivel a legszigorúbb valóság talaján áll és él. Talán sokkal jobban látja és éli a valóságot, mint az idősebb nemzedék, amely ebből a valóságból nem éppen dicséretesen inkább a jelent szereti és kultiválja s a jövőt csak a maga korlátolt szempontjából ismeri el.

Azt szokták mondani, hogy a magyar fiatalságnak nincs elég érzéke a gyakorlati pályákra és foglalkozásokra. Ma már világosan áll előttünk, hogy ez a szölam a másik oldal tervszerű és szándékos hirtérése volt. A zsidóság védelmezte vele körömszakkaditáig pozíciót. A magyar fiatalság pedig megmutatta és megmutatja ma is, hogy van gyakorlati érzéke, van készséges és képessége is minden ipari és kereskedelmi pályához. Sokszor sokkal több, mint bármilyen más nációnak. A zsidóval is kibírjuk a versenyt s ha csak félannyi multunk is lesz az ipari és kereskedelmi pályákon, mint 40-60 éve beszívargott galíciai elemeknek, nem féljük tovább azt a magyar iparos és kereskedő nemzedéket, amelyet ma még a közbatalomnak kell támogatni a legerősebb zsidó pozíciók bevételeinél. Mint minden kezdésnek, úgy ennek is meg vannak az árnyoldalai. Egyesek — hála Istennek, számuk egyre fogy — azt gondolták, hogy ugyanaz lesz a hivatásuk és feladatuk, ami a zsidóké volt: gazdagodni hirtelen, rohamosan és élni ugyanabban a szellemben, mint elődeik. Természetesen hamar ráeszmélt a magyar társadalom és megbélyegezte viselkedésüket. Ezek az elemek szerettek arra hivatkozni, hogy a valóság talaján állnak és a valóság talaján akarnak érvényesülni, meggazdagodni. A multból sajnálták a léha liberális szemléletet, a jelenből magukévá tették a mindenáron való gazdasági érvényesülést, a jövőből pedig csak az érdekelte őket, hogy néhány éves „tevékenység” után tömött zsebekkel visszavonuljanak a semmittevéshez.

A ma diákja a debreceni példa szerint a valóság talaján áll és gyakorlati érzék tekintetében semmivel sem marad el a kor követelményeitől, de a nagyon is sikos talapon eszményes vezérlék, nemes célok és szándékok irányítják. Ez a nemzedék lesz az igazán átfájlítás megvalósítója. Ez a nemzedék építi fel a magyar munkaállamot.

Mozgósítási felhatalmazást kaptak a három fegyvernem miniszterei Francó tábornoktól

Még nem történt meg a harci érintkezés az Algeriában előnyomuló angol-szász csapatok és a tengely erői között. Hatalmas német és olasz páncéls csapatok vonultak fel Aggedabia vidékén

Zürich. (Bud. Tud.): Az északafrikai nyugati harctéren, mint a Neue Zürcher Zeitung berlini tudósítója jelenti a légi és tengeri harctól eltekintve, német megállapítás szerint még semmiféle harci érintkezés nem volt az Algéria keleti részében előnyomuló amerikai és brit kötelékekkel. Az a kérdés, vajon rövidesen lehet-e számítani az első összecsapásra, elsősorban attól függ, milyen gyorsan történik meg mindkét részen a felvonulás. Berlini megjegyzések szerint biztosra vehető, hogy a tengely csapatok tuniszi felvonulása gyorsan halad, hogy az idővel való versenyfutásban ennek az egész északafrikai harctér szempontjából fontos területnek kulcsállását saját hadműveletük területévé tegyék, még mielőtt az angol-szász erők veszélyeztethetnék. Berlinben nemcsak katonai, hanem politikai szempontból is figyelemreméltónak minősítik a tuniszi

német katonai parancsnok felhívását, mely a francia csapatokkal való közös hadműveletekre irányul. A tengely hadvezetése a tuniszi francia haderőnek a küszöbön álló elhárító harcokban részt kíván juttatni. Megerősítik ezt a legutóbbi napok richyi eseményei is. Petain tábornagnak Darlannal és Girard-val szemben tanúsított állásfoglalása, valamint a haladéktalan kormányalakítási tárgyalások, melynek központjában Laval áll, szemmel láthatóan a francia politikának arra az irányzatára mutatnak, hogy Franciaország a tengely hatalmak elhárító tevékenységével együtt akar működni.

Bern. (Bud. Tud.): Algériai jelentés szerint hivatalosan nem erősítették meg azt a hírt, hogy Girard tábornok átvette a tuniszi harcok személyes vezetését.

rása alkalmával elmondott beszédében a kormány külpolitikájáról így nyilatkozott:

— Külpolitikánk a tengelyhatalmak és szövetségeseikkel való őszinte együttműködésen és szívélyes barátságon alapszik. Ennek a politikának követésében Bulgária végig kitart szövetségesei és barátai mellett, teljesíti minden kötelezettségét és a lehetőség keretein belül készen áll a legőszintébb együttműködésre, mert mint már ismételt hang súlyoztam, szilárd meggyőződésünk szerint sorsunk elválaszthatatlan szövetségeseink sorsától.

A guadalcanari kétnapos tengeri ütközet végeredménye

Tokió. (MTL.) A NTL. jelenti: A Guadalcanar szigetén folyó harcokról a japán főhadiszállás szerdán közölte, hogy a november 12-én kezdett hadművelet folytatva, november 13-án támadásokat intéztek ellenséges légitámaszpontok ellen. Súlyosan megrongálták a katonai berendezéseket. November 14-én visszavertek egy japán hadihajók kíséretében haladó hajókaraván ellen intézett támadást. Ugyanazon nap éjjelen a japán hajóhad Guadalcanartól északnyugatra megtámadott egy megerősített ellenséges hajórajt, amelynek kötelékében többek között két csatahajó és 4 cirkáló haladt. Heves harcok után megsemmisítették az ellenséges segédhajók legnagyobb részét, a két csatahajót pedig súlyosan megrongálták. Guadalcanar szigeténél november 12 és 14-ike között folytatott hadművelet végző eredménye:

Előnyomítottak 3 ellenséges cirkálót, 4 vagy 5 rombolót, egy szállítóhajót. Súlyosan megrongáltak 3 cirkálót, 3 vagy 4 rombolót és 3 szállítóhajót. Körülbéli súlyosan megrongáltak 2 ellenséges csatahajót. Az ellenség 73 repülőgépet veszített.

A japán veszteség a következő: Előnyomított egy csatahajó egy cirkáló, 3 romboló. Súlyosan megrongálódott egy csatahajó és 7 szállítóhajó. 41 japán repülőgép elveszett.

Portugál tiltakozás az angol és amerikai kormányoknál

Madrid. (MTL.) A NTL. jelenti: Franco tábornok rendeletileg felhatalmazta mindhárom fegyvernem minisztereit, hogy saját megítélésük szerint mozgósítást hajtsanak végre a hadsereg, haditengerészet és a légierő kötelékében. A rendeletet azzal indokolják, hogy a háború a spanyol felső- és védnökségi területek közvetlen közelébe nyomult. Ez az intézkedés olyan rendszabály, amelynek célja biztosítani Spanyolor-

szág távolmaradását a háborútól és fenntartani az ország békéjét és belső egységét.

Lisszabon. (MTL.) A NTL. jelenti: Hivatalos portugál közlemény szerint a portugál kormány az Egyesült Államok és Nagybritannia kormányánál tiltakozott az ellen, hogy amerikai illetve angol repülőgépek átrepültek portugál terület fölött.

Nehéz harcok várhatók Aggedabia környékén

Zürichi értesülés szerint a német és olasz haderő az Aggedabia felé vezető uton folytatja tervszerű visszavonulását. Kairói jelentés arról számol be, hogy Aggedabia és El-Agheile között igen nagy német és olasz páncélos csapatok vonultak fel megerősített gyalogsággal. Számolni lehet azzal, hogy a vidéken rövidesen nehéz harcok kezdődnek. A brit jelentések beismérik, hogy a tengelycsapatok tervszerű visszavonulásuk után járhatatlanná tették a gépkocsiatekat, ezenkívül erős aknazarak is lassítják a brit előnyomulást.

Rómából jelenti: (MTL.) A Stefani Iroda illetékes hely közlése alapján ismerteti az olasz légiőrnök novem-

ber 8 és 16 között a Földközi tengeren elért sikereit. Az ellentámadásban résztvevő 827 repülőgép. Az ellenség vesztett 2 cirkálót, 2 torpedórombolót 4 kereskedelmi hajót, melyeket elsüllesztettek. Súlyosan megrongáltak egy repülőgépanyahajót két cirkálót, egy torpedórombolót és legalább 6 kereskedelmi hajót. Ezekhez járulnak az ellenségnek azok a veszteségei, amelyeket az olasz búvárhajók, a német repülők és a német búvárhajók okoztak. A harcokból 16 olasz repülőgép nem tért vissza. A harcok még tartanak.

Szofia. (MTL.) A Bolgár Távirati Iroda jelenti: Filov miniszterelnök a trónbeszédre adandó válaszában vitájának beza-

Korosztályok szerinti behívást léptetnek életbe a zsidó munkaszolgálat terén

Felemelik a hadisegélyt. Fontos rendelet jelenik meg a közeljövőben a termésbeszolgáltatás tekintetében is

A Budapesti Értesítő jelenti: Általános érdeklődés nyilvánul meg a képviselőház külügyi bizottságának ma délutáni és a felsőház külügyi bizottságának holnap délutáni ülése iránt, amelyeken Kállay miniszterelnök, külügyminiszter ad tájékoztatót a külpolitikai helyzetéről. Ertesülés szerint a hétfői minisztertanácson több fontos kormányzati kérdésben hoztak döntést, amelyek közül a közeljövőben több napvilágra kerül. Ezek közül a döntések közül kettő a honvédelmi miniszter tárcája körébe esik. Ertesülés szerint a honvédelmi miniszter tárcája költségvetésének holnapi tárgyalásán nyilatkozik ezekről a kérdésekről. Az egyik a hadisegélyrendelet. Hír szerint a rendelettel lényegesen emelik a hadisegélyt és általában a hadigondozási pénzellátást. Ujból szabályoznak egyéb vonatkozású hadigondozási kérdéseket is. Nemcsak pénzügyi kihatás szempontjából lesz jelentősége a rendeletnek, hanem szociális vonatkozásban is újításokat tartalmaz. Beavatott körökben arra számíthatnak, hogy a honvédelmi miniszter beszédében a zsidó munkaszolgálatosok ügyének új szabályozásáról is nyilatkozik. Megszüntetik az eddigi személyreszóló egyenkénti behívások rendszerét és helyette az egyforma teherviselés elvének alapján a fegyverszolgálati teljesítéshez hasonlóan a korosztályok szerinti behívást léptetik életbe. A kiadandó rendelet előírja a jelentkezési kötelezettséget nyilvántartás céljából, mégpedig — értesülés szerint — 18—48 éves korig. Most 10 korosztály behívásáról lenne szó, mégpedig a fiatalabb generációhoz tartozó 10 korosztályról. Fontos rendeletet bocsát a közellátási kormányzat a termésbeszolgáltatás tekintetében. Ez a rendelet, mint a közellátási miniszter vasárnapi beszédében már említette, magát a termelő réteget is belevonja a tervezett intézkedés végrehajtásába. A hét folyamán a

miniszter részletesen tájékoztatja a nyilvánosságot. A képviselőház szerdán az igazságtügyi tárcával folytatta a jövő évi állami költségvetés tárgyalását.

Egy pengő 44 fillér kalandos útja a tanu lyukas zsebetől a törvényszékig

Ardrágitók az uzsorabírósa előtt

Nagyvárad. Saját tud. Ardrágitási ügyeket tárgyaló szerdán délelőtt dr. Rozsly István büntető egyebíró, mint uzsorabírósa. Ennek során özv. Csicsuba Pálné mezőszabolcsi 62 éves asszonyt tíz pengőként egy napi fogházra átváltatható 200 pengő pénzbüntetésre ítélte, mert a száraz babért kilogrammonként 1.10 pengőt követelt a hatóságilag megállapított 52 fillér helyett. Az ítélet jogerős.

Megindul a bonyodalom egy kiló haj körül

Tóth Sándor 40 éves nagyváradi hentes és mészáros Tolnay István munkás jelentette fel a az ügyészség egyrendbeli ardrágitó visszaélés vétsége miatt emelt vádat ellene azért, mert 1941 november 2-án 1 kilogramm hajért a hatóságilag megszabott legmagasabb árnál, 3.06 pengőnél nagyobb összeget, 4.50 pengőt követelt és fogadott el.

Tóth Sándor tagadja a vádat s azt állítja, hogy a feljelentő 5 pengőssel fizetett s ő 1.94 pengőt adott vissza. A nyomozás során sem ismerte be a cselekmény elkövetését, csupán azt mondta, hogy, ha valami tévedés történt és esetleg kevesebbet adott volna vissza, szívesen megtéríti, csak hogy kellemetlenség ne legyen.

Tolnay István így adja elő a történeteket:

— Kicsit kányós voltam... — kezdi.

— Mi az, hogy kányós? — kérdezi a bíró.

— Szóval, kicsit ittas voltam, ami-

kor bementem Tóth Sándor kórházutcai hentesüzletébe s kértem egy kiló haját. Kaptam is és 5 pengőssel fizettem. Visszakaptam az öt pengőből, de nem számoltam meg, hogy mennyit. Betettem a nadrágzsebembe. Utközben eszembe jutott, hogy cigarettát veszek. Benyulok a zsebembe: nincs csak 50 fillér. Dühös lettem: „ez a hentes engem becsapott!” — kiáltottam fel. Odamentem az őrszemes rendőrhöz, aki azt mondta, menjek a rendőrségre. El is mentem s feljelentést tettem Tóth Sándor ellen. Amikor este hazamentem, még kányósabb voltam, mert megint ittam. Mondom a fiamnak: „hűzd le a csizmámat.” A fiam dorgálni kezdett: „anyó apám, hát mindig így kell hazajönni?” s közben lehúzza a csizmámat. Hát erre a nadrág szarából kihull a pénz: 1 pengő 44 fillér. Kiszült, hogy lyukas volt a nadrágom zsebe. „Hínyye,

„Elég sajnós, hogy lükkü fejemmel idekerültem”

A királyi ügyész továbbra is gyanúsnak találja a dolgot s Lintner Béla ügyvéd kihallgatásának elrendelését kéri. Tolnay István a leghatározottabban kijelenti, hogy kész letenni az esküt mindara, amit mondott.

— Kérem szépen — mondja, — nem voltam én soha büntetve, törvénybe se jártam, elég sajnós, hogy most a „lükkü fejemmel” idekerültem. De azt se tehetem, hogy agyonüsem ezt az embert, mikor nem hibás!

Dr. Zoltán Károly ügyvéd Lintner Béla ügyvéd kihallgatásának mellőzését

mondom, „én meg azt az embert feljelentettem!” Másnap elmentem a rendőrségre, hogy visszavonjam a feljelentést. Elmondtam, hogyan történt a dolog, de nem vettek igénybe.

— Hát lehetetlen is, amit mesél! — mondja a bíró.

— De hát kérem, én „találkoztam a pénzemmel”, hát nem csinálhattam mást! A bíró ezután elébetár egy írást, amelyet dr. Lintner Béla ügyvéd vett fel a történetekről.

— Igen kérem, — mondja — engem bántott a dolog, sokaknak elpanaszoltam. Azt ajánlották, menjek ügyvédhez.

Schüller királyi ügyész megkérdezi, mivel ment el az ügyvédhez s ki fizetett az írásért. Nem a vádlott?

Tanu erre kijelenti, hogy az ügyvéd azt mondta majd akkor fizessen, amikor befejeződik az ügy.

kéri. Kicsé valóban fantasztikus — úgy mond — a tanu előadása, de nem lehet azt állítani, hogy lehetetlenség. Tanu a keresztkérdések súlya alatt is kitartott vallomása mellett s kész arra meg is esküdni. Nincs tehát ok arra, hogy szavaiban kételkedjenek.

Schuller ügyész továbbra is ragaszkodik Lintner ügyvéd kihallgatásához.

A bíróság végül is helyt adott a királyi ügyész indítványának, a tárgyalást elnapolta és elrendelte Lintner Béla ügyvéd és Mészáros Imre hegyközségi lakos tanukénti megidézését. Ez

Szerellem! Arulás! Cseka! Halál! Izga mas magyar filmudonság a mostani magyar-orosz háborúból!

Negyedíziglen

Főszerepben: Eszenyi Olga, Hosszu Zoltán, Sulyok Mária, Mály Gerő. Bemutató csütörtökön az Apolló Filmszínházban

Belvárosi

Csütörtökön bemutat!

Kellemesen fűtve

A szezon leghatalmasabb filmje!

Férfi hűség

Fős erepek: Páger Anta, Bulla Elma, Tolnay Kláry Izgalom, szerellem, pazar kiállítás. Jegye övét 11-től 1-ig. Kezvezmenyes jegyek csak 25 tól érvényesek. Szerdán Szedán utójára **OPEREI** Wili Forst és Maria Holst gyönyörű filmje. — Straus muzsika.

Csak 3 napig

A legremekebb magyar vigjáték

Leányvári boszorkány

Főszereplői Szörényi, Hámory, Csontos a CASINOBAN

utóbbi ugyanis jelen volt Tóth Sándor vádlott rendőri kihallgatásánál.

Megszüntették az eljárást Mittelmann Lajos ellen

Mittelmann Lajos, 59 éves, izraelita vallású, volt fegyverárhelyi pékmester, jelenleg nagyváradi lakos ellen egyrendbeli, folytatólagosan elkövetett ardrágitó visszaélés büntette miatt emelt vádat a királyi ügyészség azért, mert 1942 június és július havában Máté Andor, Bradea Pál, Mudura Demeter, Mudura Mária alpári és Pinteá Illénés, Negreú Mária óesi-telepi lakosoktól 1 kilogramm málléizért 60 fillért, nulla lisztért pedig 1 pengőt követelt és fogadott el. A vádlott sem beismerő, sem tagadó vallomást nem tett, betegségére hivatkozott, mondván, hogy nem tud összefüggően beszélni. A tanuk egyhangzó vallomásából azonban kiderült, hogy Mittelmann csak mérte a lisztet, az árát sem meg nem jelölte, sem a pénzt nem vette át. Ezért a királyi ügyész a vádat ellene lejtette, a bíróság pedig az eljárást megszüntette.

Tavasszal avatják fel az új családvédelmi telepet a Kormányzó jelenlétében

Nagyvárad. Saját tud. A Püspökúti új telepen házhöz-juttatottak birtokbábelhelyezése előreláthatólag nem fog olyan ünnepélyes formában megtörténni, mint ahogy ezt eredetileg tervezték. Az új telepet ugyanis a hősi halált halt Kormányzóhelyettesről nevezik el, amire vonatkozóan még nem érkezett le a legfelsőbb jóváhagyás. Ha a birtokbábelhelyezés november 22-én meg is fog történni, a telep ünnepélyes felavatására csak tavasszal kerül a sor s ez alkalomra a város vezetősége meghívja a Kormányzó Urat is, akinek jelenléte országos ünneppé emeli majd a Nagyvárad határában létesült új telep felavatását.

Angol-amerikai ellentét robbant ki Észak-Afrikában Darlan Giraud és De Gaulle körül

Laval lesz Petain utódja. Dernát kiűritették a tengely-csapatok

Berlin. (MTL) Berlinben Darlan tengernagy és De Gaulle tábornok közti ellentétet nem személyi viszának tartják. A Darlan-Giraud klikk valószínűleg az amerikaiak észak-afrikai politikáját képviseli, De Gaulle pedig az angol politikát. Eisenhower tábornok a Darlan-Giraud klikkkel keresztezni akarta Churchill azt a szándékát, hogy az észak-afrikai akció politikai vezetését magához ragadja.

Stockholm. (MTL) A Német TI jelenti: Az Evening News szerint az észak-afrikai hadjárat első szakasza lezárult. A második rész most kezdődik. Hitler most is gyorsan cselekedett.

Amszterdam. (MTL) A Német TI jelenti: A spanyol kormány tagjai hétfőn délután rendkívüli államtanácsot tartottak és azon Franco tábornok — mint beavatott helyen közlik — kijelentette, hogy Spanyolországnak eltekintett szándéka semlegességének megvédése. Ennek érdekében újabb évfolyamokat hívnak h

Tunisz birtoka a szicíliai csatorna teljes ellenőrzését jelenti

Berlin. (MTL) A Német TI jelenti: A keddi hadijelentés kiegészítésül közlik: A német és olasz csapatok tuniszi partraszállása új helyzetet teremtett az észak-afrikai hadszíntéren, mert Tunisz birtoka igen nagy jelentőségű Kelet- és Nyugat-Földközi-tenger ellenőrzése szempontjából. Német és olasz csapatok pusztá jelenléte Tuniszban, valamint a szövetségesek csapatmozdulatai, a tengelyi harcigépek és búvárszázadainak állandó fenyegetése hénítólagnak az angol-amerikai hadműveletekre.

Cyrenakában a német és olasz haderők kiűritették Dernát, miután elpusztították a katonai berendezéseket. Az angol előnyomulás a kiújult esőzés és az utánpótlási nehézségek következtében meglassabbodott. A tengelycsapatok valamennyi kikötőt elpusztították és így rendkívül megnehezült az utánpótlás kirakása. Így már jelentkeztek az első hiányok löszben, élelmiszerben és főleg üzemanyagban.

Ki gondolta volna: az északafrikai partra- szállítás a tengelynek használt

Berlin. (MTL) Az Interinf jelenti: Német búvárszázadok tevékenysége a

**Pártalia a
keresztény inact'**

francia észak-Afrikai vizeken a legnehezebb időjárási és harcviszonyok közt is tovább tart. Elsüllyesztettek egy 12.000 tonnás, egy hatezer tonnás és egy hatezer tonnás kereskedelmi hajót. Ezzel az itt megsemmisített angol-amerikai hajótér mennyisége 140.000 tonnára emelkedett. Az Atlanti-óceán északi részén elsüllyesztettünk 3 hajót 15.000 tonnával. Új Foundland vizein pedig egy 5.000

tonnás kereskedelmi hajót.

Berlinből jelentik: (MTL) A Német Távirati Iroda katonai munkatársa írja: Már most az egész világ előtt nyilvánvaló az a tény, hogy a háborus helyzet minden lépésével, amely a németeket az angoloktól és amerikaiaktól megtámadott francia Észak-Afrikához hozza közelebb, a tengely javára szolgál. A tengely egy olyan ellenőrző állást rendezhet be, amely a Földközi-

Japán hadijelentés fog beszámolni a salamon-szigeti sikerekről

Tokió. (MTL) A Német TI jelenti: Szerdára várják a császári főhadiszállás jelentését a Salamon-szigetek mellett vívott tengeri csata eredményéről. Azt hiszik, hogy a jelentés bombaként fog hatni és egészen meglepő hadieredményekről számol be.

Amszterdam. (MTL) A Német TI jelenti: Washingtoni jelentés szerint Normann Scott ellentengernagy és Casin Young kapitány a Salamon-szigetek mellett vívott tengeri csatában elesett.

Róma. (MTL) A Stefani jelenti: A Giornale d'Italia tudósítója jelenti Tokióból: A japán lapok hatalmas feliratok alatt közlik, hogy a japán expedíciós csapatok új partraszállási

hadműveleteket végeztek a Guadaleanal szigetén. Ez a hír megerősíti azokat a semleges forrásból származó értesítéseket, amelyek szerint a japán haderő támadást indított az elszigetelt állásokban lévő amerikai csapatok ellen. A hadműveletek az öblök elfoglalására korlátozódtak, ahol erődöket és repülőtereket építenek. A tengeri uralom megszerzése döntő tényező a harc kimenetele tekintetében. A japán hajóhad továbbra is ragyogó sikereket arat.

Bangkok. (MTL) A Német TI jelenti: Allah Abadban felgyújtottak a tüntetők több épületet. Bombayban és Calcuttában házkutatásokat tartottak és több embert letartóztattak.

Német véderőfőparancsnokság jelentése

Berlin. (MTL) A Német TI jelenti: A Führer főhadiszállásáról. A véderő főparancsnoksága közli:

Német csapatok Tuapsetől északkeletre betörték a szovjet mélyen tagozott állásába és elkezdett közelharcban több állást elfoglaltak. Az ellenség ismételt és páncélosoktól támogatott támadásai a Terek szakaszán a német csapatok ellenállásán

meghiúsultak. A német légiereő a Káspi-tavon elsüllyesztett egy tartályhajót és két tartályhajót súlyosan meg rongált. Német harcigépek folytatták eredményes támadásaikat a Volgától keletre eső térség vasúti forgalma ellen. Német csapatok az Ilmen-tótól délre élénk felderítő tevékenységet fejtettek ki. A német védelem tüzeiben összeomlottak a szovjet támadá-

A FRANCIA HELYZET ALAKULASA

Laval miniszterelnök lesz Darlan utódja

Darlan még mindig Petain nevét használja intézkedéseiben

Vichy. (MTL) Az Interinf jelenti: Laval miniszterelnök tegnap többször folytatott tanácskozást kormánya tagjaival, majd délután 1 órakor Petain elnöklésével államtanácsot tartottak. Francia körökben azt hiszik, hogy a tanácskozásokon fontos határozatokat hoztak. Valószínűnek tartják, hogy az államfő jövőbeli utódává Laval kormányfőt fogják kinevezni Darlan helyébe. Nem tartják kizártnak azt sem, hogy Franciaország most már jogilag is tisztázza az angolszász hatalmakhoz való viszonyát, miután gyakorlatilag harcban áll velük.

Tangerből jelentik: (MTL) A Stefani Iroda jelenti: Petain tábornagy elités

nyilatkozatain túltéve magát Darlan, továbbra is Petain nevében intézkedik. Kedden célben a rabati rádió közölte Darlan nyilatkozatát, amelyben Petainre való hivatkozással új törvényhozó

tanácsot nevezett ki Északafrika számára és új vezértitkárt Aigir számára. Az eddigi törvényhozó tanács, illetve vezértitkár, továbbra is a régi titkár, a régi tanács céljainak.

Komoly nézeteltérések az angol-szászok között

Róma. (MTL) A Stefani-iroda diplomáciai tudósítója írja: London és Washington között a francia észak-afrikai helyzettel kapcsolatban komoly nézeteltérések vannak. Az új központ Darlan tengernagy, akít Vichy elejtett és az angolok nem lát-nak szívesen, az amerikaiak ellenben

előtérbe helyezik. Az angol hírverés nyíltan helyteleníti, hogy Eisenhower és Darlan megállapodást kötöttek és nem fogadja el Darlant az egyesült nemzetek munkatársának és természetesen Francia Észak-Afrika főbiz-tosának sem.

tengert két részt osztja. A szicíliai csatorna így rendkívül veszélyessé válik és a német légi, valamint szövetséges tengeri erőknek egész támadási lehetőséget nyújtanak, mint eddig. Megfordítva a tengely összeköttetése Észak-Afrika felé jelentősen megrövidült. Nem az angolok és amerikaiak azok, kik Észak-Afrikából kiindulva partraszállást hajtanak végre az európai szárazföldön, hanem a tengely haderői keltek át az óceán tulsó oldaláról behatoltak üdvözlésére. Hogy mennyire nem számítottak Roosevelt tábornokai ilyen következményekre, azt mutatja az a tény, hogy Tuniszban a tengelynek engedték át a kezdeményezést. Atté-kintve az egész helyzetet, kérdés, hogy Észak-Afrikának nincs döntő jelentősége. Ebben a háboruban csak két döntő arcvonal van: a keleti arcvonal és a keletázsiai arcvonal.

sai a volhovi arcvonalon.

Cyrenakában a harcok tovább tartanak. Német és olasz csapatok természetesen kiűritették Dernát. Német harcigépek eredményesen támadták az angol menetoszlopokat. Egy német tengeraltjáró elsüllyesztett egy 12.000 tonnás csapatszállítóhajót. Az ellenséges menetoszlopok a tengerparti országúton Tunisz déli határví-dékén súlyos veszteséget szenvedtek a német légitámadások következté-ben.

Néhány angol gép tegnap berepült Északnyugat-Németország felé. A ledobott bombák a lakosságnak csak kis kárt okoztak. Német előrs hajók és tengerészeti tüzérség két ellensé-ges gépet lelőttek.

Berlin. (MTL) Az Interinf jelenti: Német szövetséges csapatok mind a Kaukázus vidékén, mind a Kaukázus egyes hegyei közt kivetették az ellen-séget állásaiból. Különösen figyelm-remltő az Elbrusz vidékén elért si-ker.

London. (Bud. Tud.) Hivatalos je-lentés szerint a brit szigeten október havában légitámadás következtében 229 ember halt meg.

Hamburgban dolgozó magyar munkások üzennek hozzátartozóiknak lapunkon keresztül

Magyar újságot és cimerez magyar zászlót kérnek távolb szaktól véreink

Nagyvárad. Saját tud. A Németországban dolgozó magyar munkások között köztudomásúlag nagyváradiak és biharmegyeiek is vannak szép számmal. Ezek a munkások a Birodalom különböző városaiban dolgoznak a hadigyárakban. Több városból már beszámoltunk a munkások helyzetéről. Legutóbb Szabó János képviselő írt több cikkkel németországi körülményéről és a nagyváradi munkásokról. Most újabb csoport jelentkezett. Azok a munkások, akik Hamburgban dolgoznak, levelet írtak haza, amelyben nagyváradi újságot kérnek, amelyben értesüljenek az itthoni hírekről. A levél így szól:

„Alulírottak azzal a kéréssel fordulunk a T. Szerkesztőséghez, mi nagyváradi és nagyváradi vidéki magyar munkások, akik Hamburgban dolgozunk, ahol megmutatjuk a szövetséges nemzetnek, hogy nem csak szerepeinkkel, hanem munkánkkal is mellette állunk a végső győzelem érdekében, hogy szíveskedjék részünkre nagyváradi újságot küldeni, mert némileg tájékozódni akarunk hazánkról és az otthonmaradt hozzátartozókról. Egyben kérjük, hogy magyar nemzeti lobogót is küldjenek címerrel, hogy ez lengjen táborunk zászlórúdján, hogy a magyar zászlót is lengesse a hamburgi szél. Azért kérjük ezt a T. Szerkesztőségtől, mert látjuk hogy az itt dolgozó olasz munkástársaink is kapnak mindennap Olaszországból újságokat és szövetségesektől kaptak nemzeti lobogót is. Reméljük, hogy mi sem vagyunk a Haza mostoha fiai és ez a kérésünk teljesülni fog. Ezzel a levéllel egy időben küldtük el ilyen irányú kérésünket a főispán és polgármester úrhoz is.

Kérjük a T. Szerkesztőséget, hogy nyugtassák meg lapjukon keresztül hozzátartozóinkat. Semmi aggodalomra nincsen ok, mert jól vagyunk és jól érezzük magunkat. Mindnyájan egészségesek vagyunk. Olyan szeretettel gondolunk ráink, mint amilyen szeretettel gondolunk mi szüntelenül Hazánkra, előjáróinkra, feleségünkre, gyermekeinkre és az egész magyar nemzetre. Kérésünket megismételve Isten áldását kérjük Hazánkra, szeretteinkre, a magyar sajtóra.

Hamburg, 1942. október 30.
Hazaifias üdvözléssel:

a hamburgi magyar munkások.

Kik küldenek haza üdvözlöt?

Borodi István, Emreh György, Széld Lajos, Melau György, Lajos Sándor, Fetszer Lajos, Nikóbits, Farkas László, Kosza István, Ivaska János, Bán Demeter, Kalló Sándor, Kupre Tivadar, Sárközy Lajos, Liszka Lajos, Szalontai János, Szonja József, Murvai

**Pártoljuk
a keresztény
kereskedelmet**

György, Kibits János, Takács János, Veszta Miklós, Hajdu Antal, Zsurzuc György, Szenes Bálint, Benkő Ferenc, Goró Imre, Pápa Árpád, Ungur János, Lipták György, Csákvári Gusztáv, Török Gábor, Fülöp Antal, Stufták Ferenc, Torday Sámuel, Kinta Péter, Sztán János, Lerchner Lajos, Adleff Vilmos, Palkó Ágoston, Mészáros Sándor, Jász János, Pralsdorfer Karl, Flora István, Török G. András, Fodor Zeigmond, Demeter Kálmán, Varga Lázár, Gyöngyösi Domokos, Rádóy János, Hartmann János, Hönig Ede, Kerekes Al-

bert, Borodi József, Szabó László, Gábor János, Molnár János, Lőrincz János.

Lehet, hogy a nevekben hiba csúszott be, mert egyik-másik alig volt kiolvasható. Fáradt, munkáskezek írták le, nem csodálkozhatunk rajta. A kért újságok most már rendszeresen járnak. Bizonyára zászló is lesz, szép magyar zászló, címerrel, úgy, ahogy azt kívánták, hogy magyar zászlót is lengessen a munkások táborának zászlórúdján a hamburgi szél....

**Rádiók, kerekpar részlete is Pálffy J. KUENE le-
varróegép kapható rakat**
Mussolini-t r 10.
Telefon 15-24

Munkakamarák és munkafelügyelőségek felállítását kérte Szabó János a képviselőházban

Felszólalt a munkásképvisező a villamosművek munkásainak ügyében is

Budapestről jelentik: Az Iparügyi tárca költségvetésének során Szabó János az Erdélyi Párt vezérszónoka a munkakamarák, a munkaközvetítő hivatalok és a munkafelügyelőségek szükségességére mutatott rá. Készenléte mondott Erdélyi villamosításáért Hangoztatta, hogy a munkakamarák a munkáságra nézve a legfontosabb szervezetet jelentik. Birólag szólott a magánközvetítő működéséről és kérte a minisztert hasson oda, hogy a magánközvetítő hivatalok minél hamarabb megszűnjenek. Ezután a munkálakások kérdését tette szóvá és annak a reményének adott kifejezést, hogy a jövő évben elkészül a fővárosi munkásszálló. A munkás kenyérpótlógyél

kapcsolatban kérte a minisztert, hogy a bórpari szakmában foglalkoztatottak számára is adjanak pótlógyét. A székely megyékben nemcsak a villanyvilágítást kell fokozni, hanem az iparosítást is. Köszönetét nyilatkoztatta az önállósítási alap vezetőségét azért, hogy munkásoknak is juttatott kölcsönt. A tanácsközlakról megemlékezve kérte az ipari szakoktatás iparügyi miniszterum hatáskörébe való utalását. Végül a nagyváradi villamosművekben dolgozó munkások helyzetéről beszélt és köszönetet mondott a miniszternek a magyar munkásság felemelkedése érdekében kifejtett munkásságáért. A költségvetést bizalommal elfogadta.

Gyászolnak a növényevők

Érdekes ember távozott az élők sorából — ezekkel a szavakkal adta tudtúl a rádió Bicsérdy Tibor nyugalmazott őrnagy halálát. Érdekes ember, aki valóságos forradalmat idézett elő a táplálkozás történetében. Nem szükséges részletesebben foglalkozni ezzel a forradalommal, hiszen mindenki ismeri. Bicsérdy neve tréfásan és komolyan szinte az egész földkerekséget bejárta. Nálunk valóságos fogalomná kristályosodott a neve. Követői, hívei valóságos szektaközösségben éltek és úgy emlegették, mint valami megváltót.

Bicsérdy mester követői sohasem tudták pontosan megmondani, hogy tulajdonképpen mit tanít és mit akar a mester. Hogy a növény az emberi táplálkozásban nagy szerepet tölt be, azt amúgy is tudta és tudja mindenki. Hogy a paprika vitaminraktár, a paradicsom, a gyümölcsfélék, a saláták mind kitűnő

táplálékok, ezt nem kellett különösen hangsúlyozni. Ez a feltevés azonban semmit sem bizonyított arra vonatkozóan, hogy a hús nem jó, hogy a szalonna méreg, hogy a rántott csirke ártalmas.

Bicsérdy mester követői maguk is sokféle szektára tagozódtak. A növényevést, a kizárólagos nyerskosztót ugyanis mindenki a maga módján értelmezi. Egyben megegyeznek: a húseledellel élőket dühösen és következetesen dögevőknek tartják. De kevesen vannak a kérdés, hogy a mester halála nem ingáttja-e meg az összes szekták létalapiját?

Bicsérdy mesternek azonban mindnyájan köszönhetünk valamit. Rátertelte a figyelmét a növények nagy tápértékére, az egészségesebb életmódra és sokakban kialakult így a meggyőződés, hogy a húshoz, szalonnához több zöldfélélt kell enni. (pont.)

Tudja-e Ön...

... hogy a múlt század elején elnős feltaláló zenélő tányérokhozott forgalomba? A különleges áru megvételére a következő szavakkal csábított: „A tányérok belül üresek s akkor kezdenek el zenélni, ha forró folyadékot öntenek beléjük. Mivel minden tányért bizonyos meghatározott hangra lehet hangolni, a tányérok egy levest evő társaságnak szórakoztató zenével szolgálhatnak.”

... hogy XIV. Lajos francia király idejében az udvari zenekar tagjai azt a kiváltságot élvezték, hogy bármely francia városban külön engedély nélkül borbélyüzletet nyithattak?

... hogy az eszkimóknál az illem elleni súlyos vétségnek számít, ha egy nő a lábát vagy akár a lábujjait földetlenül mutatja? Viszont más testrészeit nyugodtan földetlenül hagyhatja idegenek jelenlétében is anélkül, hogy megbotránkoztatásra szolgáltatna okot.

... hogy a bauxit nevű fém, amelyből az alumíniumot készítik, nevét első lelőhelyéről, a délfranciaországi Les Baux nevű falucskáról nyerte?

... hogy a Kaukázus tetejéről el lehet látni a Fekete-tengerre és a Kaspi-tóra is?

... hogy az ókorban Itáliában még nem voltak narancsültetvények? Flószor Néró császár uralkodása alatt (54—68) hoztak narancsot Kis-Ázsiából és Afrikából római földre.

... hogy a billiárdgolyó egy hosszabb játézmá alatt több, mint 80 kilométernyi távolságot teher meg?

... hogy a golfjátékos egy látszólag kényelmes játék alatt ugyanolyan erőt fejt ki, mintha egy 138 méter magas tornyot nyolcszor mászna meg egymás után?

... hogy egy felnőtt ember s egy ugyanolyan súlyú majom izomerejének összehasonlításánál a majomé lett a pálmá?

... hogy egy gyorsúszóbainok gyorsabban úszik a cápánál?

... hogy egy ötös teniszjátékmánál a játékos ide-oda szaladgálva 17 kilométert tesz meg?

... hogy Oslóban a patkányok évente 8 millió koronára rugó kárt okoznak?

... hogy a francia konvent naptárreformmal foglalkozó gyűlésén az egyik képviselő a következő szavakkal tiltakozott a hétnek tíz nappá való változtatásába: „Évszázadok óta herett szokás, hogy a tisztességes polgár a hét végén tiszta inget vált. Az emberi jogok ellen vétene az, aki egy polgárt arra akarna kényszeríteni, hogy az ingét a jövőben tíz napig hordja?”

... hogy a Dániához tartozó apró szigeteken vannak a világ legkisebb iskolái? Az iskoláknak gyakran csupán 6—8 tanulója van.

... hogy a Raagó szigete 150 hold ki terjedésű, a tenger színe fölötti legmagasabb pontja hat méter s lakóinak száma 21?

(MN)

15 SZULETES EGY ÓRA ALATT.
(MN) Rómában a november 1. ről 2. árá virradó éjjel két és három óra között 15 gyermek jött a világra. A téli időszámításra való áttérés következtében ezek a gyermekek a 25. órában születtek.

A megyei és városi önkormányzatok fölkészülése a jövő feladatokra

Dr. Paál Árpád országgyűlési beszédének második része*.
A helyi önkormányzatok teendői a háboru és béke közötti átmenetben

II. rész.

Mélyen t. Képviselőház! Amikor az önkormányzatok jelentőségét kissé változtam, bátor vagyok még arra is ráutalni, hogy egy nagy forduló előtt állunk. Úgy vettem észre, hogy a mélyen tisztelt kormány is készül az átmenet-gazdálkodás programjára. Szeretném, ha az önkormányzatokban is fel lehetne kelteni az átmenetgazdálkodásra való készülődés szellemét. Így, hogy zárt aj-

tók mögött tárgyalunk egy-egy közigazgatási vagy más reformkérdést, azt hiszem, nem lehet ezt elintézni. Azt hiszem, hogy a városok, a vármegyék életében, a sajtó stb. terén óriási nagy eszmeharcot, eszmeoscrét kell indítani arról, hogy a helyi kívánságok, a helyi érdekek összegyűjtésével, kidolgozásával és rendszerbe foglalásával minde-nütt kialakuljon a helyi közvélemény.

külön állami szervezetétől függ. Megindult egy újabb hivatalnokszeregek a képzése, amely mintegy konkurrál a megyei népjóléti irányú közigazgatásával.

Itt kell megemlítenem azt, hogy emlékeztetem szerint négyezren felül van a megyei tisztviselők száma a ezeknek együttese lehet árvaszéki tisztviselő. Ezeknek a költségei körülbelül 2-3 millió pengőre rúgnak és ugyanennyi az újonnan alkotott Oncsa. népjóléti szervezetének személyzeti költsége is. Összesen tehát 6 millió pengő költség a népjóléti irányú tisztviselőszervezet fenntartásához szükséges. Kérdelem ezek alapján, hogy a történelmileg kialakult árvaszékek, gyámhatóságok, miben vesznek részt a népjóléti ügyek intézésében? Vagy az ő költségük felesleges, vagy az Oncsa. költségé, vagy pedig, ha egyik sem felesleges, akkor a kettőnek az egyesítésével mindenesetre telivébb, az életnek megfelelőbb, a helyi körülményekhez inkább igazodó, a helyi tudósokba inkább bekapcsolódó népjóléti közigazgatást lehetne megszervezni.

Méltóztassék megengedni, hogy felhívjam a figyelmet arra, hogy az árvaszékeknek az az elhanyagolása, amely bizonyos idő óta mutatkozik, kapcsolatban lehet azzal, hogy talán Mikszáth Kálmán bonhomizmusának hatása alatt

sokat tréfálkoztak erről az intézményről, amely pedig tulajdonképpen századokon keresztül védte a családokat. Régi feladatai közé tartozott az önkormányzatoknak az, hogy gyámhatóságokat állítottak fel. Ez az intézmény még az Árpád-ház-beli királyok korszakába nyúlik vissza; azóta tartottak fenn árvavagyonokat, óvják meg őket foglalatoktól és mindenféle eltulajdonításoktól és azóta tartották fenn az özvegyek és az árvák iránt azt a felfogást, amely a magyar nemzet lovaságának egyik legkitünőbb megnyilatkozása volt. Ezt a történelmi intézményt, amely így fejlődött ki, amely állandóan figyelte a családi életet s annak hiányait igyekezett pótolni; ezt a családi, családvédelmi intézményt az Oncsa. teljesen kikapcsolta működéséből. Ez az intézmény az Oncsa. működésében egyáltalában nem vesz részt, tehát nem tudja a rendelkezésre bocsátani a családi élet terén szerzett tapasztalatait, azokat a tapasztalatokat, amelyeket egy-egy városban, járásban vagy megyében szerzett a családi élet vitale körül, hogy kik becsületesek, kik nem becsületesek, kik inkább és kik kevésbé megbízhatók, aminek alapján tudhatja azt is, mit lehet várni a jövőndő nemzedéktől. Ezeket a tapasztalatokat egyáltalában nem tudja felhasználni az Oncsa., mert teljesen elől-ről kezdte tevékenységét, tehát kísérletetnie kell és mindent újból kell meg-látnia.

Csak érintettem ezt a kérdést is és még egyszer ismétlem, hogy mivel a belügyminiszter úrban az önkormányzatok barátját látom és mivel a költségvetés annak a népjóléti irányúnak a kifejezése, (Szöllösi Jenő: Ez csak elmélet), amelyről bátor voltam szót emelni, a költségvetést elfogadom. (Élénk helyes-lés és taps. — A szónokot üdvözlik.)

Egészséges piacképzés a falvak és a városok szövetségével

Azt hiszem, ebben a tekintetben nagyon sok tennivaló van. Itt csak arra utalok, hogy a fekete piac társadalmunkat valóságilag elrontotta. Ennek a helyébe meg kell szervezni a rendes piacokat, vagyis meg kell találni a falvak és a városok közti rendszeres összeköttetés útját-módját. Utépítésekkel és más közmunkákkal a várost vonzóvá kell tenni a falura nézve, viszont a falut is vonzóvá kell tenni a városera nézve, nehogy a faluban a rossz keresleti viszonyok miatt néhez legyen az élet s megint elinduljon a menekülő beáramlás a városok felé, nehogy nagy munkanélküliség legyen. Ezt közösen kell elhatározni.

és a vármegye együtt valószínűleg meg azt a egyszerű önkormányzatot, amely majd az átmenetgazdálkodás idején is az egymásra utalt falvakat és városokat egy nagy közszellemben tudja összehozni. Nagyfokú együttérzés nélkül tulajdonképpen nem lehet megcsinálni azt, hogy a piac megfelelően kiképződjék egy város körül. Nagyra becsülöm a Városok Szövetségét, de fontosabbnak tartom a városoknak és a falvaknak a vármegyékben belül való szövetkezését. Ebben az irányban feltétlenül most kell felbreszteni a közgondolkodást, mert különben akkor, ha majd befejeződik a háború, nagy tanácstalanság, kapkodás keletkezik, ezértféle eszme nyújtogatja majd a kezét, ideges tünetek fognak határozni. A hangosabb szót fogják meghallani és csinálnak majd egy csomó rossz kísérletet, ahelyett, hogy az előre megszabott úton, az egymáshoz való szokásnak erejével tudnák öntudatosan kialakítani a maguk életprogramját.

Most abban az irányban fejlődött a helyzet, hogy a városok egy nagyon egészséges, modern önkormányzat alapjait rakták le, de ezzel egyúttal mintegy külön is váltak a vármegyéktől, megkezdődött a közigazgatási élet kettéválása. Holott közigazgatási életünk két legfontosabb törzse, alapja: a város

Az Országos Népi- és Családvédelmi Alap szerves bekapcsolódása a helyi önkormányzatokba

Azt hiszem, nem sok időm van még hátra (Felkiáltások halfelől: Van még! Tíz perc! — Halljuk! Halljuk!), de méltóztassanak megengedni, hogy éppen az önkormányzatok szempontjából, a városok és vármegyék szempontjából mondjak valamit arról a nagyon jeles alkotásról, amelyet Oncsa. névvel tisztelünk. (Halljuk! Halljuk! halfelől.) Természetes dolog, hogy azt a nagy öntudatosságot, amely Magyarországnak szinte, hogy úgy mondjam, zavart közgondolkodásából kiemelte a népjóléti irányú szükségességét és ennek a népjóléti irányúnak érdekében egész országos szervezetet kívánt létrehozni ezt a gondolatot csak mint megváltó, üdvöve gondolatot lehet üdvözölni és csak áldani lehet. Hiszen hallunk gyönyörű eredményekről, arról, hogy 36.000 család ennyi vagy annyi milliós segítségben részesült, de úgy, hogy az a segítség nem elrontója, hanem felemelője lesz, mert ezek a tönkrement vagy egzisztenciájukban teljesen megingott kis családok annyira helyrejönnek, hogy mintegy példát mutatnak a becsületességben és a segítség visszafizetésében; egyszerűen valóságilag szárnya kel a szegény ember becsületességének és életrevalóságának. Ezt hívta életre az Országos Népi- és Családvédelmi Alap. Ha az ember erre

az eredményre és ennek nagy erkölcsi jelentőségére gondol s egyúttal arra a folyton növekvő óriási biztató kilátásra is, amely ebből szinte a kamatos kamatok arányában előáll, akkor természetes dolog, hogy csak elismeréssel, dicsőrérettel és csodálattal szólhat erről az intézményről.

Már tavaly is bátor voltam megemlíteni, hogy meglévő történelmi önkormányzatunkba az Oncsa. nincs szervesen bekapcsolva. Akkor a belügyminiszter úr azt a választ volt szíves adni, hogy igenis be van kapcsolva. Én itt nem vitatkozni akarok, hanem csak a magam félreértett akkori szavait akarom megmagyarázni és ma is vallott nézetemet óhajtom hangoztatni, amikor azt mondom, hogy az a gyönyörű intézmény, amelyet Oncsa-nak nevezünk, tulajdonképpen központban állt virág s csak ennek a központi virágnak a lehajlása mutatkozik a megyékhez, a városokhoz. Olyan mint egy dísznövény odahelyezése, ahogyan az Oncsa. a mostani közigazgatási szervezettel ilyen kapcsolatban van. (Ugy van! Ugy van! halfelől.) Az Oncsa-nak sajátmagának megvan a vezető és rendező szervezete. Az alispán egy aljegyzőt bocsát a rendelkezésére a megyében, a törvényhatóságok csinálnak népjóléti terveket, azoknak az elfogadása és megvalósítása azonban az Oncsa központi szervezetétől.

Közhatalmi uton veszik ki a zsidók kezéből a december 9-ig el nem adott 5 holdnál kisebb ingatlanokat

24 ezer hold a kis zsidó ingatlanok összterülete

Budapestről jelentik: Ismeretes a kormánynak az a törekvése, amely arra irányul, hogy a zsidók tulajdonában lévő ingatlanokat mielőbb magyar kézbe juttassa. Az 5 holdnál nagyobb zsidóingatlanok átengedése kötelezés útján való átvétele máris gyors ütemben folyik. Az 5 holdnál kisebb zsidóingatlanok összes területe alig 24.000 kat. hold, viszont tulajdonosainak a száma több, mint 14.000. Erre tekintettel a gyorsabb átváltás érdekében a kormány lehetővé tette, hogy az ilyen kisebb ingatlanokat a zsidók meghatározott idő alatt eladhassák. Bár ez a határidő csak folyó év december hó 9. napján jár le, a földművelésügyi miniszter most kiadott rendelete máris gondoskodik arról, hogy ha az ingatlanokat az említett napig el nem adják a zsidók, az ingatlanok közhatalmi uton vétessenek ki a kezükből.

A rendelet szerint az el nem adott ingatlanokat december hó 15. napjától a községi elöljáróságnál be kell jelenteni. Ha az ingatlan nem jelentik be, a községi elöljáróság a bejelentésről hivatalból gondoskodik s a mulasztás ellen büntető feljelentést tesz. Hasonlóképpen jár el a községi elöljáróság akkor is, ha a zsidók az ingatlanok

megművelését elhanyagolják. A községi elöljáróságok a bejelentés alapján december 31-ig kötelesek kitölteni a véghatározat hozatalához szükséges tervezeteket és nyomtatványokat. A községi elöljáróságok által felterjesztett adatok alapján a földművelésügyi miniszter átengedésre kötelező határozatának meghozatala után az ingatlanokat a községi elöljáróságok haladéktalanul birtokbavesszik s azt felhasználás céljára az ONCSA helyi szervezeteinek, tehát általában a Közióléti Szövetkezeteknek adják át. A Közióléti Szövetkezetek az ingatlanokat a hadijözevgy és hadiárva, hadirokkant és hadigondozott földművesek elsőbbségben részesítésével a sokgyermekes falusi családok földhozzjuttatására és megelhetésük megalapozására, valamint községi és egyéb közhasznú célokra használják fel.

Nagyvárad térképe

teke nyomással P. 1-80

apható a
AGYAR LAPOK kiadóhivatalában

* A beszéd első része a Magyar Lapok 1942. nov. 17-i számában.

Menthetetlen vagyok...

Schasesem bocsátom meg magamnak hogy tizenötévi szünet után, a NAC—Ferencváros mérkőzés alkalmával én is belesodródtam a futball iránt érdeklődők áradatába, régig néztem a meccset és hagytam, hogy az utraéledt érdeklődés kétszer negyvenöt perc alatt örjögéssé fajuljon bennem. Mert amíg győzött a NAC, diadalvámor formájában jelentkezett ez az örjögés, ami nem tartozik a kellemetlen érzések közé. De a vasárnapi vereség annyira lesújtott, hogy már negyedik éjszaka álmatlanul vergődöm fekhelyemen és borzalmas lidérenyomásokkal a szíriemen sóhajtozom: Mit tettél NAC, mit tettél NAC?... Szükségem volt nekem erre? Mint valami elveszett paradisi csemra gondolok vissza életem ma boldog korszakára, amikor hűles közönnyel haladtam el a labdarúgó sport eseményei mellett és nem volt nekem a NAC se izgem, se gallérom. Felélem ugyan kikaphatott a híres városi csapat akár minden nap s ha véletlenül értesültem róla, hogy egyik vagy másik játékosunkat baleset érte, általános emberi részvételnél többet nem éreztem iránta. De ma már pontosan számoltartom a Bodola, Tóth Matyi, Juhász és a többi csillag egészségi állapotáról, kedélyhangulatáról, mondásairól, terveiről és véleményeiről forgolombba került híreket, meg tudnám állni azt a herbár idegent, aki hűlérgúgott Perényibe, papíron ceruzával számítottam a pontokat és esélyeket s a hideg ráz arra a gondolatra, hogy a NAC nimbuszán vasárnap üttört rés kiszélesedhetik és Nagyvárad büszkesége elvesztheti vezető szerepét... És most már nincs mászatórás. A vasárnapi mérkőzésen már előre íutottam, hogy majdnem összererekedtem egy ügyvéd barátommal, aki a NAC eredménytelen akciói miatti kétségbeesésében elvette örörmát és gvalázni kezdte a fiúkat. S mikor egy biztos gölhelyzetből az ellenfél kapuja mellé röpiült a labda, oly iszonyú erővel vertem mindkét kezemmel az újságírói páhly asztalát, hogy csaknem kiserkent tenyeremből a vér... Ezentúl a rülk végére is elutazom egy NAC mérkőzésre, képes leszek feloldozni eddigi takarékoságom gyümölcsét, anyagi romlásba döntöm magam, csak léthassam a lefutások, beadások és kapulőréslek korszakalkotó fordulatú s biztathassam a fiúkat a vasárnapi cserba kiköszörülésére, újabb győzelmekre és diadalokra... Egész lelkesen kezd átalakulni. Már csak gólarányokban gondolkodom, a világ események megítélésénél a labdarúgó csapatok erőviszonyának latolgatásával ronok párhuzamokat s hovatovább a stílusom is megváltozik: futball szakírójezőrekkkel élek a politikában, a közgazdaságban, a szerelmben s a mindennapi társalgásomon is egyre jobban hatalmasodik el a futballista nyelvzet... Már komoly afférajaim is voltak, mert belekeveredtem a sportpolitikai vitákba, ame-

lyek a vasárnapi vereség nyomán keletkeztek: vadul állást foglaltam abban a kérdésben, hogy a NAC játékosainak küzdő lendületét befolyásolta-e az egyesületben most dúló vezetőségi válság. Lehetősége, hogy emiatt elkedvetlenedtek, vagy pláne szándékosan lozsáltak a fiúk s megtörténhetik, hogy a közeli jövőben testi épségemet, életemet kockáratóve kell porondra állanom hősi elszánt sággal vallott felfogásom védelmé-

ben... Rettenetes fejlemények vetik előre árnyékukat. Már én is szent áhítattal nézek a NAC csapat tagjaira, ha utcán, vendéglőben, színházban telétkozom velük. Tegnap a Belvárosi Mozgó nézőterére véletlenül épp Tóth Matyi mögött nyomultam be, láttam a jegyszedő arcán az ellágyult és büszke felvillanást, hogy szemtől szembe állhat ezzel a nagy emberrel s magam is boldog voltam, hogy a telakodásban a kabátjához ért a kabátom... Pedig a vasárnapi vereségben egy kicsit Matyi is — ludas. (j. b.)

Már csak néhány nap választ el a szombathelyi Schola Cantorum hangversenyétől

A székesegyházi hangversenyre már csak korlátozott számban kaphatók jegyek

Nagyvárad. Saját tud. Már több ízben foglalkoztunk a szombathelyi Schola Cantorum hangversenyével, amely november 23-án lesz a Székesegyházban. Az országos hírű 130 tagú fiú és férfi kórus tulajdonképpen Kolozsvárra utazik hangversenyre, azonban az Országos Magyar Cecilia Egyesület, amely ugyanakkor itt tartja alakuló közgyűlését, meghívta a kórust hangversenyre és az alakuló diszgyűlésen való szereplésre. Dr. Werner Alajos, a kórus kiváló karnagyja úgy osztotta be a kórus utját, hogy egy napra megszkítják utjukat Nagyváradon és így itt is bemutatathatják páratlan művészetüket.

A szombathelyi Schola Cantorum eddig minden szereplésénél zenei esemény középpontjában állott. A csonkorszámban mindenütt ismeri a nevük. Minden szereplésük egy-egy diadalut volt. A Budapesti Eucharisztikus Világkongresszuson és a Katolikus Nagygyűléseken mindig a legkiválóbb teljesítményekkel lepték meg a legmagasabb zenei élvezethez szokott közönsé-

get is. Nem is csoda ez, hiszen ez a kórus világvízonylatban is az elsők közé tartozik a klasszikus polifonia művelésében. Nagytudású kitűnő karnestőrök, dr. Werner Alajos, aki négy évig képezte magát Rómában az egyházzenei főiskolán, olyan magas színvonalra emelte a kórus énektudását, amelyre nemcsak városra, hanem az egész magyarság büszke lehet.

Nagyvárad hangversenyük bizonyára sokáig emlékeztetés marad majd. A közönségnek olyan páratlan élményben lesz része, amely sokáig elevenen fog élni a lelkekben. Az érdeklődés, amely a hangverseny iránt megnyilvánult, méltó a kórus hírnevéhez. Jegyeket a székesegyházi hangversenyre már csak korlátozott számban lehet kapni, azért ajánlatos mielőbb gondókedni. Jegyeket az Orszámban lehet kapni. Ha még azt is hozzávesszük, hogy a hangverseny tiszta jövedelmét a Bajtársi Szolgálat javára fordítják, akkor a szombathelyi kórus szereplése valóban megérdemli a közönség legzelesebbkorú támogatását.

Láncolás és árdrágítás vádjával kerül az uzsorabíróság elé öt nagyváradai zsidó

Két vádlott internálótáborban van, ezért új tárgyalást tüztek ki az ügyben

Nagyvárad. Saját tud. Fischer Ferencné és Aron Rozália (sz. vallásu nagyváradai lakosok 1942 augusztus havában 12 kilogramm cukrot vásároltak viszonteladás céljából Kohn Ignác nagyváradai lakostól a megállapított 1,68 pengő legmagasabb áron felül és pedig 3,90 pengőért kilogrammonként. A megvásárolt cukrot 8 dekagrammos

csomagokba kímérve, csomagonként 12 fillérért árusították üzletükben. Kohn Ignác és Bineth Sámuel ez utóbbi szient izraelita valásu fűszerkereskedő — 20 kilogramm cukrot vásároltak Takács Lajosné nagyváradai lakostól kilogrammonként 3,80 pengőért, s az így megvásárolt cukrot Aron Rozália és Kohn Áron nagyváradai lakosoknak 4,40 pengőért adták el.

A királyi ügyészség vádat emelt ellenük, mint a cukornak lánckereskedéssel történt árdrágító ellen espedig Fischer Ferencné, Aron Rozália, Kohn Ignác és Bineth Sámuel ellen egy-egy rendbeli lánckereskedés vétsége és egy-egy rendbeli árdrágító visszaélés vétsége, ezenkívül Fischer Ferencné és Aron Rozália ellen még három rendbeli ár-

Elegáns női télikabátokat, ruhákat és kosztümöket készít

TÓTH

Beöthy Odön u. 7. alatt

Legújabb szabás. Szép munka

árdrágító visszaélés büntette, Takács Lajosné ellen egyrendbeli árdrágító visszaélés vétsége, Kohn Áron ellen egyrendbeli árdrágító visszaélés vétsége, s végül Kohn Ignác és Bineth Sámuel ellen még két-két rendbeli árdrágító visszaélés vétsége miatt.

A közellátás érdekeit veszélyeztető láncolás ügyének főtárgyalása tegnap délelőttre volt kítűzve dr. Gavallér László, büntető egyes bíró, mint uzsorabíróság elé.

A tárgyalásra Kohn Ignác és Bineth Sámuel vádlottak nem jelentek meg, mert ezidőszert internálótáborban vannak. A bíróság a tárgyalást elnapolta és új tárgyalást majd hivatalból tűz ki.

Kolozsvár és Nagykároly ünnepli a piaristák háromszázados magyarországi működését

Kolozsvárról jelentik: Nagyszabásu ünnepségre készül a kolozsvári Zagoni Mikés Kelemen római katolikus főgimnázium és a Piarista Diákszövetség. Az ősi, nagymultú intézet és a piarista öregdiákok szövetsége november 19., 20., 21. és 22. napján ünnepli a Kegyes Tanítórind magyarországi működésének háromszázadik évfordulóját. A négy napig tartó ünnepségek sorozata november 19-én reggel 8 órakor kezdődik a piarista templomban, ahol dr. Balásy Imre c. kanonok, Kolozsvár-Szentpéteri plébános mond szentmisét, míg a szentbeszédet Medvigy Mihály piarista tanár mondja. November 20-án a reggeli szentmisét dr. Péter Antal apát, a kolozsvári római katolikus hittudományi főiskola rektora mondja a piarista öregdiákokért és a Diákszövetség tagjaiért. Szentbeszédet mond dr. Ócskó Lajos, a Báthori-Apor szeminárium igazgatója. November 21-én a reggeli szentmisét dr. Báráth Béla kanonok, kolozsvári plébános mondja a magyar kegyesiskolák jelenlegi ifjúságáért. Szentbeszédet mond dr. Biró Vencel, a Ferenc József Tudományegyetem tanára.

November 22-én, vasárnap reggel 9 órakor szentmise és Tedeum. Mondja Sándor Imre püspöki helytartó. — Ugyancsak vasárnap délután fél öt órai kezdettel műsoros ünnepély lesz a gimnázium Jósika dísztermében. A négy-napos ünnepségekre az iskola igazgatósága és a Diákszövetség elnöksége az ősi iskola volt tanítványait, a jelenlegi növendékek szüleit, a nevelés és oktatás minden barátját meghívja.

Ugyanebben az időben rendezi meg a jubileumi ünnepségeket a nagykárolyi piarista rendház és főgimnázium is.

Olvassa és terjessze a Magyar Lapok-at

Részletre is márkás

RÁDIÓT bizalommal vezzen

Vacsi és Dobribán rádió szaküzletében

Kossuth-utca 5

Telefon: 27-33

H I R E K

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZAM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 30, félévre 15, egy óra 2.50 pengő.
 Postatakarékpénztári csekkzámlánk száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

Japan nemzeti himnusz

(Szerkesztőségünkhez több oldalról érkezett kérés, hogy közöljük a japán nemzeti himnuszt. A kérésnek szívesen teszünk eleget az alábbiakban. Szerk.)

Napkeleti vizeken
 Hőmpölyög az ár,
 Nézd a hajnalt az egen:
 Mennyi napsugár!
 Víztarajon fut a hab,
 Ráragyog a fény,
 Nyolc szigeten süt a nap,
 Táncol a remény.
 Óh, hogyha virradásunk szép kődje száll:
 Égbe repül az ima, feltéri magát,
 Tűzhegyünk a Fuzsima zeugi a szavát,
 Száll a tűz, ég a láng!
 Ne félj szent Hazánk!

Nippon arca hova néz?
 Fölfelé tekint,
 Mert a császár, a vitéz,
 Hogyha egyet int,
 Tiszta szeme csupa fény,
 Aldja meg az ég!
 Benne örök az erény,
 Istenivadék.
 Óh, fel, fel, hív a császár menjünk tebát!
 Négy a tenger, egy a szív, rajta, figyelom!
 Harora bát, ha odahív s kész a győzelem!
 Merre jár a kardja vág:
 Nyit majd száz virág!

Védte kerünk a Hazát
 Száz viharon át,
 Diadalmat akarunk,
 Élet igazát!
 Mert a miénk az a föld
 Végtelen egünk
 S őseitől örökölt
 Drága tengerünk.
 Óh, mindig élt e föld és élt Istenünk!
 Napkeleti vizeken hőmpölyög az ár,
 Nézd a hajnalt az egen: mennyi
 [napsugár!]

Nippon él, Nippon él!
 Egy nép, egy a cél!

GENOVÁBAN TOBB TEMPLOMOT
 RONGÁLTAK MEG AZ ANGOL
 BOMBÁK Rómából jelentik: (MTI) A
 Trimató legutóbbi számában közli
 azoknak a műemlékeknek nevét, ame-
 lyek az angol légítámadások követ-
 keztében Genovában megrongálódtak.
 Több templom, kolostor, a genovai
 dogepalota és más paloták szerepel-
 nek a megrongált műemlékek közt.

Népművelési magyar tanfolyam nyi-
 llik, Nagyvárad. Saját tud. A Népmű-
 velési Bizottság az elmúlt évhez ha-
 sonlóan a folyó tanév alatt is rendez
 magyar tanfolyamot a Pajkossy-féle
 (Sás palota) tánciskolában. A tanfo-
 lyamra az ifjúság foglalkozásra való
 tekintet nélkül iratkozhatnak. A tanítás
 díjtalan, beiratási díj 2 P. A tanfolyam
 célja nemzeti táncaink népszerűsítése.
 Beiratások: a Népművelési Titkári Hi-
 vatalban (Szilágyi Dezső-u. 12., telefon
 21-88) és a Pajkossy-féle tánciskolá-
 ban. Táncórák szerdán este 7 órától és
 vasárnap délután fél 4 órától tartat-
 nak. A tanfolyam december hó 2-án
 kezdődik.

Uj cégjegyző a Gitya-vasgyárban.
 Gitye Ottília nagyvárad-i lakos, a
 Gitye Demeter és fia nagyvárad-i cég új
 cégjegyzője lett. A cégjegyzői jogosult-
 ságot a nagyvárad-i törvényszéken je-
 gyezték be.

LETARTÓZTATTÁK LARGO CA-
 BALLEROT. Stockholm. (Bud. Tud.):
 Franciaországból érkező jelentés szerint
 a meg nem szállt Franciaország terüle-
 tén letartóztatták a volt köztársasági
 Spanyolország oda menekült miniszter-
 elnökét, Largo Caballero Guiroga tábor-
 nokot, valamint több más vezető kom-
 muniista személyt. Valamennyiüket át-
 adták a epanyol hatóságoknak.

* Hosszú idő óta fekvő betegek a
 régbé vált, tisztán természetes „Ferenc
 József keserűvizet nagyon szívesen isz-
 zák és annak gyors, biztos és mindig
 kellemes hashajtó hatását általánosan
 dicsérik. Kérdezze meg orvosát!

Modern **BUTOR** olcsón
 festett kapható **MEZEINÉL**
 Szabadság-utca 12. és Szacsav-utca 48. Hálók, kombinált szobák előszobák, konyhák.

Folyó hó 19-én, csütörtökön este 6
 óraj kezdettel a Baross Szövetség bér-
 ipari szakosztálya fontos ügyben érte-
 keztetést tart és kéri minden cipészpa-
 ros pontos megjelenését. Elnökség.

KÖZEL ÖTVENEZER EMBER AZ
 USA EDDIGI EMBERVESZTESÉGE.
 Washington. (Bud. Tud.): A háborús tá-
 jékoztató hivatal közli, hogy a háború
 kezdete óta elesett, megsebesült, eltűnt
 és fogságba esett katonák száma 48.956.

Tóth Györgyöt nem hagyta el menyasszonya...

Az „Ujnépszéki” írja: Vasárnap
 mintha szebben szóltak volna a ha-
 rangok a békésmegyei Szentotornya
 templomának tornyában, vidáman és
 vigasztalóan szolozmaztak a hívek
 fülebe és hívogatták a lelkeket szent-
 mise után — esküvőre. Különös és
 megható esküvő volt ez, ahol nem ki-
 sebb ember töltötte be a menyasz-
 szony tanújának tisztét, mint a vár-
 megye főispánja, holott egyszerű, na-
 gyon szegény, földhöztapadt emberek
 mondták ki az oltár előtt a „hol-
 tomiglan”-t. A szemek könnyesek vol-
 tak és — az arck mosolyogtak a
 templomban s a templom körül, mi-
 kor bevonult a népszép és a meny-
 asszony. A szép fiatal menyasszony
 átölelte, óvatosan vitte az oltár elé
 a völégényt, aki — vak és hiányzik
 mind a két karja... Tóth György
 földműves és mátkája, Havanésák
 Mária igen-igen szerették egymást,
 lakodalomra készülődtek már, mikor
 a kötelesség a messze orosz harcme-
 zőkre parancsolta a völégényt. Egy
 felrobbant akna aztán letépte mind a
 két karját és kioltotta szemének vilá-
 gát. Tóth Györgyben, a földnélküli
 földművesben a szerencsétlenség e söt-
 étet perceiben az a magyar uriság,
 lovagiaság, nemesség szólt meg,
 amely a mi népünk egyszerű fiait éke-
 sít, egyedül akarta vállalni a csapas
 egész súlyát, egyedül akarta viselni
 keresztjét, megüzente hát haza a fa-
 laba, szívbéli mátkájának, hogy ne
 várjon rá, keressen más völégényt,
 mert ő már nem veheti feleségül...
 Hősies lemondását, férjias áldozat-
 tát, nagy lelkierejét még azzal is te-
 tette, hogy — nem üzenté meg
 miért? Szóval vette a hírvényesít-
 hogy nem ártul el semmit sem az ő
 balsorsáról. Mátkája hadd gyűljölje

KORONA Filmszínházban
 Szerelem és szenvedély csodálatos filmje
 Csak 16 éven felülieknek

ALGIR

Charles Boyer
 Hedy Lamarr

Arverési hirdetés. 2388-1942. vh.
 szám. 1942 Pk 21710 sz. Phoenix vegy-
 ipari vállalat kft. végrehajtható javára
 177 P 19 f követelése és jár. erejéig
 1942 december hó 9. napján d. u. 15
 órakor Nagyváradon, Rákóczi-ut 18. sz.
 alatt a nagyvárad-i kir. járódszírság
 1942. évi 4007. sz. végzésével elrendelt
 végrehajtás során lefoglalt 1210 P beca-
 értékű üzleti berendezés és áruk birói-
 lag elárvereztetnek. Nagyvárad, 1942.
 év október hó 31. napján. Várady Ernő
 kir. bír. végrehajtó.

Az Ipartestület a Budapestben megje-
 lenő Iparos Hírlap szerkesztőségével
 karöltve egy országos Honvéd Bajtársi
 szolgálat keretében hangversenyt ren-
 dez november hó 22-én délután 5 órai
 kezdettel a Református Kulturpalota
 dísztermében Ennek a jótékony célú
 hangversenynek minden jövedelme a
 hadbavonult iparosok családjainak
 segítő alapszára lesz felhasználva.

SVÁJC ISMÉT TILTAKOZOTT SEM-
 LEGESSÉGE MEGSÉRTÉSE MIATT.
 Bern. (MTI) A NTL. jelenti: A svájci
 szövetségi tanács londoni követe útján
 ismételt tiltakozott Svájc semlegessé-
 gének brit repülőgépek által, az angol
 kormány megnyugtató ígérete ellenére
 történt megsértése miatt.

SZABADEGYETEMI ELŐADÁS GSÜ-
 TÖRTÖKÖN. Csütörtökön, november
 hó 19-én dr. Karácsony Sándor budá-
 pesti egyetemi nyilvános rendes tanár
 magyarságtudományi előadást tart. —
 Előadásának témája: A nevelés és a
 magyar közvélemény alakítása. Elő-
 adását délután 6 órakor a városbáza
 dísztermében tartja.

AMERIKÁBAN BESZÜNTETIK A
 BOROTVAKES GYÁRTÁST. (MN)
 Amerikai jelentés szerint az Egyesült
 Államokban beszüntetik a polgári cé-
 lokra szolgáló borotvakések gyártá-
 sát. Továbbá erős korlátozásoknak
 vetették alá a borotvapengegyártást
 is, úgy hogy a borotvapengekkel is
 hágyon takarékosan kell bánni.

Halálozás. Kelemen Imre cipész-
 mester temetése csütörtök délután 3
 órakor lesz a Rulikovszky-temető ka-
 polnajából.

ROOSEVELTNE HAZAERKEZETT
 Amsterdamban. (MTI) A NTL. jelenti: Az
 angol hírszolgálat jelentése szerint Roo-
 seveltné visszakerkezett Newyorkba.

BICSÉRDY TIBOR MEGHALT. A
 Budapesti Értesítő jelenti: Bicsérdy Ti-
 bor nyugalmazott őrnagy, a vegetáriá-
 nus egyesület elnöke 67 éves korában
 meghalt.

FELHÍVÁS BETEGÁPOLÁSI TAN-
 FOLYAMRA. Folyó hó 26-án Nagyvá-
 radon két heti betegápolási tan-
 folyamot indítunk meg. Felkérjük
 mindazokat, akik ezen részt óhajta-
 nak venni, hogy összeírás végett a
 Magyar Vöröskereszt nagyvárad-i fiók-
 ja irodájában (Sal Ferenc-utca 9. sz.
 földszint) délelőtt 9—12 óra között mi-
 előbb jelentkezzenek. Ugyanakkor je-
 lentkezzenek azok is, akik a házi be-
 tegápolási tanfolyamot már elvégezték
 s a hat hetes vöröskeresztes ápolónői
 tanfolyamot is végezni óhajtják. —
 Nagyvárad, 1942. november 17. Dr
 Hlatky Endréné főápolónő.

INDIÁBAN TOVÁBB PARTANAK A
 ZAVARGÁSOK. Genf. (MTI) A NTL.
 jelenti: Indiában a zavargások tovább
 tartanak, különösen Ahmedababban nagy
 a nyugtalanság. Allahábabban felgyű-
 tottak a tüntetők több épületet. Bom-
 bayban és Calcuttában házkutatásokat
 tartotak és több embert letartóztattak.

ÉLETFOCYITGLANI FEGYHÁZ AZ
 ÉLELMISZERÜZÉRKEDÉS MIATT.
 Vichyből jelentik: (MTI) Az OFI je-
 lentik: A haditörvényesít két munkást
 életfogytiglani fegyházra ítelt ételmi-
 szerüzérkedés miatt.

TIZENHAT SPANYOL HALÁSZ
 FULT A TENGEBE. Vigo. (MTI) A
 NTL. jelenti: Onk sziget mellett két há-
 lászahajó összeütközött. Az egyik sze-
 mélyzetével együtt elsüllyedt. Húsz em-
 bert sikerült kimenteni, tizenhat nem
 került elő.

Orvosi hír. Dr. P. E. Gyula orvos, tan-
 nulmányutjáról hazakerkezett, és rende-
 léseit Hitler Adolf-utca 19. alatt újból
 megkezdte.

meg őt, hadd higye, hogy hűtlenné
 lett hozzá és legesen boldog mással...

De Havanésák Mária kinyomozta a
 titkot és megírta levelét a messze
 hadikórházba Tóth Györgynek: „Nem
 hagylak el, tiéd vagyok, két karod
 helyett dolgozok majd az én két ka-
 rom, szemed világa helyett — sze-
 med világa leszek...” Tóth György
 haza került bémán és vakon. És ak-
 kor megtudta a megrázó esetet Be-
 liczey Miklós, Békés vármegye fő-
 ispánja. Jegyezzük meg jól a főispán
 nevét! Még aznap bekopogtatott a
 Tóth György szállására: gondosko-
 dott az új pár hajlékáról, butoráról,
 maga pénzéből 500 pengőt ajándéko-
 zott nekik, megígerte, hogy istápolja
 őket, szerez nekik tehenet, a várme-
 gye is adott 1000 pengőt, mások is
 felbuzdultak a főispán példáján —
 mert a jó példa is ragadós, nemcsak
 a rossz — és vasárnap végre meg-
 volt az esküvő a szentotornyai tem-
 plomban, nagy-nagy sokaság előtt.
 Autón jöttek az urak, messze váro-
 sokból és kastélyokból, ott volt a
 szomszéd községek népe is a parádés
 lakodalmon, ahol Beliczey Miklós fő-
 ispán és Topay László főjegyző volt
 a menyasszony és a völégény tanúja,
 Kendrella plébános pedig megrázó
 beszédet mondott a hősi áldozatkész-
 ségről, a szív hűségéről s a szeretet-
 ről, amely pótolja mindazt, amit Tóth
 György odaadott a kötelesség méz-
 jén...

Mindenki sirt és — mosolygott
 ezen az esküvőn és egyik komolyan ve-
 szik a magyar szolidaritás gondolatát,
 egy lelkesen bátor tettekkel tud-
 ni igazán meggyűző és hűsítő
 nek lenni, tiszteltetést és a fő-
 párra, ahinek — bár vala meg sub-
 nek lelki mása ebben az országban.

Nagyvárad város I. foku Iparhatósága.
ad. 49391-1921.

HIRDETÉS

Mokos Kálmán gróf Csáky István-
ntca 15. sz. a. lakosnak a gróf Csáky-
István-utca 15. szám alatti telken kel-
mefestő és vegytisztító telep felállít-
hatása céljából az elsőfoku iparható-
sághoz benyújtott kérelme és az 1884:
XVII. tc. 27. §-a alapján a helyszíni
tárgyalást 1942. év november hó 25.
napján délelőtt negyed 10 órára tűz-
tem ki.

Erről a kérelemes telek körül lakó
szomszédokat, általában a közönséget
azzal a felhívással értesítem, hogy
mindazok, kik a tervezett telep ellen
bármilyen okból kifogást akarnak tenni,
azt az elsőfoku iparhatóságnál (Teleki-u.
3. I. e. 6 sz.) a tárgyalás napjáig írásban
a helyszíni tárgyaláson pedig szóval
előterjeszhetik.

Nagyvárad, 1942. október hó 27-én.

Dr Varga László, sk., tanácsnok,
mint I. foku iparhatóság.

Milyen foglalkozási ágakban keresnek munkát és találnak elhelyezkedést a váradi munkanélküliek?

A nagyvárad m. kir. állami Munka-
közvetítő Hivatal (Szilágyi Dezső-u.
28. sz. Telefon 25-76) jelentése az
1942. év november hó 18-án kelt ki-
mutatása szerint az elmúlt héten elhe-
lyezett 44 egyént.

Jelenleg foglalkozást kaphatnak: 2
cipész, 2 bádogos, 1 kovács, 1 faesz-
tergályos, 6 mindeneleány, 1 mosó-
vasalónő, 2 bejáró-takarítónő, 3 jegy-
szedő (hadigondozott), összesen: 18
egyén.

Foglalkozást keresnek: 44 ipari
szakmunkás, 30 gyári betanított és
egyéb segédmunkás, 3 üzleti alkal-
mazott, 1 magántisztviselő, 36 ál-
lándó háztartási alkalmazott, 4 bejáró-
takarítónő, 8 mindenes-szolga, 2
kertész, 6 mindenes-szakácsnő, 2 mo-
só-vasalónő, 1 betegápolónő, 1 kapus.
Összesen: 138 egyén.

Betöltendő tanonchelyek: 1 szabó,
1 villanyszerelő, 1 lakatos, összesen:
3 egyén.

Folyóirat-szemle

Megjelent a **Buvár**. Gazdag és érde-
kes tartalommal jelent meg a Buvár
novemberi száma. Balázs Julia, a Nap
koronájának problémáiról ír összefog-
lalt cikket, Simon Béla a legújabb
földregények tanulságait ismerteti, ifj.
Leopold Lajos érdekes tanulmányban
foglalkozik a bivaly demesztikációjá-
val, Baskai Ernő A legszükségesebb
mesterséges színesanyagokról, Gyulai
Elemér E. T. A. Hoffmannról, Ubrizsy
Gábor, a növények táruzásának erő-
ről. Éhik Gyula, a cickányokról, Nosz-
lopi László, a tehetség kiválogatásáról,
Kendi Finály István a tellur felfedező-
jéről és Senex Tompa graefenbergi
vízgyógykurájáról ír tartalmas cikket.
Emellett a Tudomány Műhelyéből, Kis
Buvár és Kérdés-felelet rovat tanul-
ságos és szórakoztató írásai teszik szí-
nossé a Buvár novemberi számát, mely
Cavalier József dr szerkesztésében és
a Franklin-Társulat kiadásában jele-
nik meg.

„MAGYAR LAPOK”-at.
Kávéházakban és vendéglőkben kérje

Be kell jelenteni a gazdasági munkásokat az adóhivatalban és a munkásbiztosítónál

Felhívom mindazokat a munkaadó-
kat, akik gazdaságukban cselédet,
szegődményes iparost, idénymunkást,
vincellért alkalmaznak, hogy a szol-
gálatban állók nevét, szolgálati minő-
ségét és születési évét a városi adóhi-
vatal 15. sz. helyiségében szóval, vagy
írásban 8 nap alatt jelentsék be.

Figyelmeztetem az összes gazdasági
gépek (tehát nemcsak a cséplőgépek)
tulajdonosait arra, hogy az 1942:

VIII. t.-c. 5. paragrafusában értelmében
kötelező gazdasági gépmunkásbiztosí-
tási kötelezettségüknek pontosan fe-
leljenek meg, mert annak megtörtén-
tét a hatóság közegeivel a helyszínen
ellenőrzi s a biztosítás elmulasztása
esetén a kihágási eljárás megindítása
iránt szükséges intézkedéseket folya-
matba teszi.

Dr. Békely s. k. városi tanácsnok,
m. kir. közig. tanácsadó.

Férfiruhákat, használtakat **MOLNÁR** használatra üzletben
legjobb áron vehet, eladhat **MOLNÁR** Bémer-tér 1. (udvarban)
Hívásra házhoz jövök.

December 4-én rendezi meg a helybeli lovas és tábortűzérosztály zászlószentelő ünnepélyét

Egy éve tért haza a frontról a lovas tűzérosztály

(Nagyvárad.) December 4-én tartja
meg fényes ünnepségek keretében a
helybeli lovas és tábortűzérosztály
zászlószentelő ünnepségét. Erre az
alkalomra a népszerű tűzterek fényes
ünnepséget készítettek elő. A zászló-
szentelő ünnepélye méltó lesz ahhoz

a hirnévhez, amelyet a helybeli tűz-
terek már eddig is kiváltak maguknak.
Ugyanekkor emlékeznek meg arról is,
hogy egy évvel ezelőtt tértek vissza a
keleti frontról.

A tűzterek zászlószentelési ünnepsé-
geire egyébként még visszatérünk.

Arany-, ezüst-, briliáns tárgyak, svájci anker **Ács Tibor.** Széchenyi
órák vétele, eladása, szakszerű alakítása, javítása tér 6.

SZINHÁZ

Színházi iroda közleményei:

„Csókháboru“ péntek estétől

HETI MŰSOR:

Kedden este: Bolond Ásvány
Szerdán Száz piros rózsza.
Csütörtökön este: Bolond
Pénteken este: Csókháboru, pre-
mier bérlet.

Szombaton délután: Aranysárga fa-
levél.

Szombaton este: Csókháboru, A-
bérlet.

Vasárnap délután: Párisi express.
Vasárnap este: Csókháboru.

Sárga csikó a Szigligeti Színházban.

A Szigligeti Színházban népművelési
előadás lesz 23-án, hétfőn, este három-
negyed 7 órai kezdettel. Színpadra kerül
Csepreghy Ferenc örökbecsű népszin-
műve a Sárga csikó három felvonás-
ban. Kedvezményes jegyek a Népműve-
lési Titkárság Hivatalban (Szilágyi Dezső
u. 12. sz., telefon 24-88), az előadás
előtt pedig a színházi pénztárnál vál-
thatók.

Keresztény magyar

keresztény

magyarnál vásárol

RÁDIÓ

CSÜTÖRTÖK, NOVEMBER 19.
Budapest I.

- 5.40 Üzen az otthon, A Vöröskereszt
bajtársi rádiószolgálat.
- 6.40 Fbresztő, Torna, Hírek, Közlemé-
nyek, Reggeli zene.
- 10.15 Szórakoztató zene.
- 11.15 Schuster Etelka gondonkázik.
- 11.40 Külföldi híradó.
- 12.10 Országos Postászenekar.
- 13.30 Honvédeink üzennek. A Vörösk-
reszt bajtársi rádiószolgálat.
- 14.00 Farkas Józsa cigányzenekara.
- 15.20 Szórakoztató zene.
- 16.00 Közművelődési előadássorozat.
- 17.00 Radics Gábor jazz-együttese.
- 17.20 A földművelésügyi miniszterium
rádióelőadássorozata.
- 17.45 Kamara zene Schubert születés-
napja alkalmából.
- 18.25 Emlékezés gróf Zrínyi Miklós
hadvezér-költő halálának évfor-
dulóján.
- 19.05 A Budapesti Honvéd Őrzászlóal-
zenekara.
- 20.20 Beszélgetés dívatos zeneszerzőkkel
- 22.10 Pertis Pál cigányzenekara.
- 23.00 Örökszép melódiák.

Budapest II.

- 17.00 Pipics Zoltán dr előadása.
- 17.25 Szudv Nándorné zongorázik.
- 17.50 Francia nyelvoktatás.
- 18.25 Az Operaház november 17-i elő-
adásának közvetítése. Hangfelvé-
tel.

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

Jó hangú radio, olcsón eladó. Ko-
vacs, Halasz-u. 14. 37

Aranyat, ezüstöt, briliánsot, vasaró
tárgyat, órákat, ékszereket, lakozási-ut 8. 18
Eladó regénytár. Dr. Baditz, Miskolc
154

Briliánsot, aranyat, ezüstöt, veszel
Viktor ékszerész, Rákóczi-ut 3. 39

Ingatlan

Eladó kétszobás, konyhas magán
ház. Összitelep, Bajnok-u. 13. 37

Allást nyec

Gazdát keresek 150 holdas birtok fe-
zelésére. Ajánlatot „Gazda” jellegűre
kiadóba. 41

Női konfekció munkára lányok felvé-
telnek. Alapi-u. 8. 41

Ügyes varrónő felvétetik Vargáné
Dánjal, Halasz-utca 37. 41

Különféle

Paragázzal poloskát, melytől peték
mindenből teljességgel ürít. Csütörtök
Szigligeti-u. 7. Telefon 14-21. 60

ZIPPZAR szakszerű javítása Jakab
műszerésznél, Kossuth-utca 5. 60

Öskeresztény, — élelmiszer, gyű-
mölcs, cukorka és mézeskalács árusítá-
sára szóló iparigazolvánnyal rendel-
kező egyén, megfelelő helyen üzlethe-
lyiséget vagy pedig már üzlethelyisé-
gel rendelkező társat keres megelőbbi
megállapodással, lehetőleg a legrovi-
debb időn belül. Cim a kiadóban. 41

Oktatás

Szabó Ferenc gyorsíróiskolája Sal
Ferenc-u. 12. alá költözött. 419

KIADÓTULAJDONOS.

SENET LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

Fő- és felelősszerkesztő: Felelős kiadó:
Dr. Paál Árpád Dr. Scheffler Ferenc
Szent László-nyomda Rt.
igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t.
körforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi
Dezső-utca 5. szám.